

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

VERSENYTANÁCS

Betekínthető változat

VJ/126-11/2009

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa a Szűcs Ügyvédi Iroda által képviselt **Sole-Mizo Tejtermék Gyártó, Forgalmazó és Szolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaság** (Szeged) kérelmező összefonódás engedélyezése iránti kérelmére indult eljárásban, melyben további ügyfélként érintett a **Danone Tejtermék Gyártó és Forgalmazó Korlátolt Felelősségű Társaság** (Budapest), tárgyalás nélkül meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t .

A Versenytanács engedélyezi, hogy a Sole-Mizo Zrt a Danone Kft. Túró Rudi üzletága felett - a közöttük létrejött Védjegy- és Vagyon Adásvételi szerződés szerint - irányítást szerezzen.

Jelen határozat felülvizsgálatát a kérelmezők a kézbesítéstől számított harminc napon belül kérhetik a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújtott, vagy ajánlott küldeményként postára adott, a Fővárosi Bírósághoz címzett keresettel.

I n d o k o l á s

I.

A vizsgálat iránya

1. A Sole-Mizo Tejterméket Gyártó, Forgalmazó és Szolgáltató Zrt. (a továbbiakban: Sole-Mizo Zrt. vagy Sole-Mizo) 2009. október 5-én Védjegy és Vagyon Adásvételi Szerződést (a továbbiakban: Szerződés) kötött (Vj-126/2009. számú irat 2. melléklete), melynek értelmében megszerzi a Danone Kft. Túró Rudi üzletágát, mint a tőle független Danone Kft. vállalkozás részét, beleértve az ahhoz kapcsolódó ingó és ingatlan vagyont is. Nem terjed ki ugyanakkor a megállapodás a Milka Super Rudi termékre, beleértve a Super Rudi védjegyet, ami a francia bejegyzésű anyacég, a Compagnie Gervais Danone S.A. tulajdona, illetve a gyártási eljárást, mely a Danone Kft. tulajdona; a Milka védjegy és a lila szín a Kraft Foods tulajdona, melyet a Danone Kft. használ.
2. Az Sole-Mizo Zrt. 2009. október 15-én kelt kérelmében az 1. pont szerinti szerződés révén létrejövő ügylethez – mint vállalkozások összefonódásához – a tisztességtelen piaci magatartás és versenykorlátozás tilalmáról szóló, többször módosított 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) VI. fejezetének rendelkezései alapján a Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) engedélyét kérte. A felek engedélyezés iránti kérelmet más versenyhatósághoz nem nyújtottak be.
3. Mivel az ügy vizsgálóinak megítélése szerint a kérelem nem tartalmazta az ügy elbírálásához szükséges valamennyi tény, adatot (Tpv. 68. § (4) bekezdése), 2009. október 21-én hiánypótlást rendeltek el (Vj-126-001/2009), melynek teljesítése 2009. november 10-én történt meg (Vj-126-003/2009). Az eljárás kezdete 2009. november 10.
4. A Szerződés kiterjed a Marcali gyár által használt védjegyekre is („Danone Tuti Rudi”, „Danone Rosszcsont Rudi”, „Danone Rudi”, „Danone Maxi Rudi”, „Danette Duett Rudi”, „Danone Kid Rudi”, valamint a „Danone Petit Rudi”). A szintén Marcaliban gyártott Milka Super Rudi termék és a kapcsolódó szellemi termékek a Danone Kft. tulajdonában maradnak, annak független forgalmazását a Danone Kft. folytatja.

II.

A tranzakció résztvevői

Sole-Mizo Zrt. (a Csányi-csoport tagja)

5. A Sole-Mizo Zrt. közel 50,8%-ban a CSIM Pte. Ltd. tulajdona (mely utóbbi közel 77%-ban a Bonitás 2002 Kft. tulajdona, utóbbi a Csányi-csoporthoz tartozó vállalkozás, lásd például Vj-100/2009 határozat 5. bekezdését), valamint 49%-ban a Hongkong-ban bejegyzett Sinhu Investment Limited tulajdona 2009. augusztus 11. óta (a fennmaradó kb. 0,2%-ban magánszemélyekhez és társaságokhoz köthető). A közgyűléseken a döntéseket egyszerű szótöbbséggel hozzák meg. A Sole-Mizo Zrt. a Bonitás 2002 Kft. által irányított CSIM Pte. Ltd. köré rendezett cégcsoporton belül elkülönített BonaFarm-csoportba tartozik (további tagok a Dalmandmen Zrt., Tendre Kft., Bóly Zrt., Pick Szeged Zrt., Fiorács Kft., Csányi Pincészet Zrt., Bonafarm Zrt.).

6. A Sole-Mizo Zrt. korábban Csongrád Megyei Tejipari Vállalat néven működött, amely 1955 óta termelt, mint megyei ellátó, a Tejipari Tröszt keretein belül. A rendszerváltás után, 1993-ban kezdte meg működését részvénytársasági formában Szegedi Tejipari Rt. néven. Ekkor a Társaság Makón, Kisteleken, Szentesen, Bácsbokodon és Budapesten rendelkezett telephellyel. Az 1997-es privatizáció után azonos irányítás alá került a Szombathelyi Tejipari Rt.-vel, illetve 1999. januárjában az Avonmore Pásztó Kft.-vel, mely 2000-től egyetlen jogi személyként működik.

7. A termelés jelenleg négy üzemben folyik. Szegeden a friss tejtermékek, poharas és a hosszabb szavatossági idejű termékek (UHT tej, vaj, Party vajkrém stb.), illetve egy ideje túró gyártása történik; Bácsbokodon elsősorban trappista sajt, Makón (főleg exportra) lágysajt / krémsajt / fehérsajt, illetve igény esetén tejpor előállításuk folyik, Csornán pedig fehérje-sűrítvények, vaj és vajkészítmények, valamint tartós termékek készülnek. Főbb elosztó bázisai Budapest, Győr, Szeged és Pécs.

A Danone Kft. Túró Rudi üzletága

8. A Danone Kft. a francia Groupe Danone SA közvetett tulajdona (a Compagnie Gervais Danone, illetve a Produits Laitiers Frais Est Europe társaságokon keresztül). A Danone Kft.-nek Budapesten és Marcaliban vannak termelő üzei, melyeket a Budapesti Tejipari Vállalat kelet-pesti üze (1994 január) és a Marcali Tejdesszert Kft.-t (1995) megvásárlásával szerzett meg. 1996 januárjában a két cég egyesülésével jött létre a mai Danone Kft.

9. A budapesti üzem főleg friss tejtermékeket gyárt. A marcali üzem ma már kizárólag Túró Rudit gyárt, azon belül is a Spar kiskereskedelmi saját márkás terméket és a Milka Super Rudi terméket.

III.

Az engedélykérési kötelezettség

10. A Tpv. 1. § alapján a törvény hatálya kiterjed a természetes és a jogi személynek, valamint a jogi személyiség nélküli gazdasági társaságnak (a továbbiakban az előzőekkel együtt: vállalkozás) a Magyar Köztársaság területén tanúsított piaci magatartására. E törvény hatálya alá tartozik, továbbá a vállalkozás külföldön tanúsított piaci magatartása is, ha annak hatása a Magyar Köztársaság területén érvényesülhet. A kérelem szerinti tranzakció két Magyarországon bejegyzett vállalkozás Magyarországon tanúsított magatartásának eredményeként jön létre, ezért arra a Tpv. hatálya a fentiek értelmében kiterjed.

11. A Tpv. 23. § (1) bekezdésének (b) pontja értelmében vállalkozások összefonódása (koncentrációja) jön létre, ha egy vállalkozás vagy több vállalkozás közösen közvetlen vagy közvetett irányítást szerez további egy vagy több, tőle független vállalkozás egésze vagy része felett. A szerződés szerint a Sole-Mizo Zrt. közvetlen irányítást szerez a Danone Kft. Túró Rudi üzletága, mint egy tőle független vállalkozás része felett, ami a Tpv. 23. § (1) bekezdés (b) pontja értelmében vállalkozások összefonódásának minősül.

12. A kérelemben érintett vállalkozások saját tevékenységükön keresztül realizáltak bevételt Magyarországon területén a kérelem benyújtását megelőző üzleti évben. A Tpv. 24. § értelmében a vállalkozások összefonódásához a GVH engedélye szükséges, ha valamennyi érintett vállalkozás-csoport, valamint az érintett vállalkozás csoportok tagjai és más vállalkozások által közösen irányított vállalkozások előző üzleti évben elért nettó árbevétele együttesen a tizenöt milliárd forintot meghaladja, és az érintett vállalkozás csoportok között van legalább két olyan vállalkozás csoport, melynek az előző évi nettó árbevétele a vállalkozás-csoport tagjai és más vállalkozások által közösen irányított vállalkozások nettó árbevétele együtt 500 millió forint felett van.

13. Az összefonódással érintett vállalkozáscsoportok (a Tpv. 26. § értelmében a Csányi-csoport, illetve a Danone Kft. Túró Rudi üzletága) 2008. évi együttes nettó árbevétele meghaladta a tizenötmilliárd forintot, ezen belül mindkét vállalkozás-csoporté az ötszázmillió

forintot, ezért az összefonódáshoz a Tpvt. 24. § (1) bekezdése alapján a Gazdasági Versenyhivatal engedélye szükséges.

IV.

Az érintett piacok

14. A Tpvt. 14. § (1) bekezdése értelmében az érintett piacot a megállapodás tárgyát alkotó áru és a földrajzi terület figyelembevételével kell meghatározni. A bekezdés (2) pontjának értelmében a megállapodás tárgyát alkotó árun túlmenően figyelembe kell venni az azt – a felhasználási célra, az árra, a minőségre és a teljesítés feltételeire tekintettel – ésszerűen helyettesítő árukat (keresleti helyettesíthetőség), továbbá a kínálati helyettesíthetőség szempontjait. A (3) pont szerint földrajzi terület az, amelyen kívül a) a fogyasztó nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut beszerezni, vagy b) az áru értékesítője nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut értékesíteni.

15. A Túró Rudi csokoládéval bevont, ízesített túróból készült rúdként határozható meg. A termék kategórián belül több különböző márkával ellátott termék is versenyez (Pöttyös, Milka, Spar, stb.). Fontos tulajdonságai a friss tejtermék-jelleg (romlandóság) és a kezelhetőség (azonnal fogyasztható), emellett hagyományos helyi édességnek számít (hungaricum-jelleg). Egyrészt ezen tulajdonságok mentén a Túró Rudi elkülöníthető termék kategória, másrészt keresleti szempontból minden bizonnyal van bizonyos mértékű helyettesítés a Túró Rudi és egyéb tejdesszertek között (tejberízsek, vagy snackek mint pl. a Kinder termékek), vagy még tágabb értelemben, az édességek vonatkozásában. A termékpiac pontos meghatározására a feletti konklúzió azonban jelen esetben nem feltétlenül szükséges, mivel a Versenytanács a lehető legszűkebb termékpiacot, azaz a Túró Rudi (termelői) termékpiacát meghatározva sem valószínűsít káros versenyhatásokat.

16. A nagyméretű kiskereskedelmi láncok hazai elterjedésével növekvő mértékű a kiskereskedelmi saját márkák értékesítése (Spar, Tesco, stb.), mely termékek bérgyártás keretében készülnek. Emellett létezik „nem kiskereskedelmi” saját márkás termék is, mint pl. a Milka Super Rudi, melyet szintén bérgyártás keretében gyártanak. Tekintettel ezen saját márkás termékek versenyben betöltött szerepére – elsősorban a kiskereskedelmi saját márkák árversenyben betöltött szerepére, azok esetleges minőségbeli eltéréseit is mérlegelve, de másodsorban az egyéb bérgyártott márkás rudik választékot bővítő szerepére is – a

Versenytanács külön figyelmet fordított az összefonódás lehetséges hatásainak vizsgálatára a Túró Rudi bérnyártásának részpiacán.

17. A Túró Rudi termékjellemzőit figyelembe véve (kiskereskedelmi szavatossági idő, állag, formátum, stb.) elmondható, hogy több, mint 1000 km-re szállítható termékről, tehát legalább a régióban forgalmazható élelmiszerről van szó. Mindazonáltal a Versenytanács elégségesnek találta az országos piacra nézve, hazai értékesítési adatok elemzésével alátámasztani álláspontját, mivel már ezen szűk földrajzi dimenzió mellett sem találta az összefonódásra nézve specifikus káros versenyhatás fellépését valószínűsíthetőnek.

V.

Az engedélyezés

18. A Tpv. 30. § (2) bekezdése szerint a Gazdasági Versenyhivatal nem tagadhatja meg az engedély megadását, ha – az (1) bekezdésben foglaltakat figyelembe véve – az összefonódás nem csökkenti jelentős mértékben a versenyt az érintett piacon, különösen gazdasági erőfölény létrehozása vagy megerősítése következményeként.

19. A Tpv. eddigi alkalmazási tapasztalatai alapján a Versenytanács az összefonódás horizontális-, vertikális-, portfólió- és konglomerátum hatásait vizsgálja a Gazdasági Versenyhivatal Elnökének és a Versenytanács Elnökének 1/2003. számú Közleményében (a továbbiakban: Közlemény) foglaltak szerint.

20. Az országban jelenleg öt helyen gyártanak Túró Rudi terméket (Marcali, Sükösd, Veszprém, Mátészalka, Szeged). Az 1. táblázat tartalmazza a fő hazai termelőket (Friesland/Campina, Danone, Sole-Mizo, Iwinex), beleértve a messze piacvezető (a legnépszerűbb Pöttyös Rudi-t is gyártó) Friesland-ot, és a nem elhanyagolható mennyiséget előállító Iwinex-et. A Sole-Mizo Zrt. 2008-ban viszonylag alacsony (mennyiség vagy érték alapú) piaci részesedése az összefonódás után hozzávetőleg megduplázódik. A Túró Rudi piacának egészét tekintve megállapítható, hogy az összefonódás által bővült vállalkozás egy rendkívül erős, költséges marketing kampánnyal kialakított márkát (Pöttyös) birtokló piacvezetővel áll szemben (Friesland) egy olyan piacon, ahol a piac forgalmának majdnem egynegyedét kitevő saját márkás termékek támasztotta – elsősorban árbeli – versennyel is szembe kell néznie. A márkás (a Milka Super Rudi kivételével: nem bérnyártásban készült) termékek piacán a piacvezető Friesland részesedése még nagyobb.

1. Táblázat: a hazai Túró Rudi termelők 2008-as értékesítési adatai alapján számolt piaci részesedései
(mennyiség ezer kg-ban, érték millió forintban mérve)

Gyártó	Termékmárka	Mennyiség	%	Forgalom	%	
Friesland	Pöttyös Rudi					
	Milki Rudi					
	Milki Kölyök Rudi					
Danone	Tuti Rudi					
	Roszscont Rudi					
	Könnnyű és finom Rudi					
	Maxi Rudi					
	Danette Duett Rudi					
	Kid Rudi					
	Petit Rudi					
	*	Milka Super Rudi				
	*	Spar				
	Sole Mizo	Túró Csoki				
Rudi						
Flört						
Mizo Boci						
*		CBA				
*		Egyéb saját márka				
*		Penry				
Iwinex	*	Tesco				
	*	Coop				
		Turo Snack				
		OK Turo Rudolf				
		Turo Rolad				
Tolnatej		Suli Roli				
		Lotti				
		Tölle				
Minna	Minna					
Gastroyal	Gastroyal					
Összesen						
Bérgyártás (*)						

Forrás: Vj-126-005/2009 számú ügyirat 2. melléklete

21. Tekintve a saját márkás termékek versenyben betöltött szerepét, a Versenytanács az ehhez szükséges bérnyártásra nézve is megfontolta az összefonódás lehetséges hatásait. A 2. táblázaton látható, hogy a 2008-as teljes hazai bérnyártási mennyiség meglehetősen nagy hányada kapcsolható az összefonódás utáni Sole-Mizóhoz.

2. Táblázat: a hazai Túró Rudi bérnyártás 2008-ban

Gyártó	Mennyiség (ezer kg)	%	Forgalom (m ft)	%
Danone				
Sole Mizó				
Iwinex				
Összesen				
Új Sole-Mizó				

Forrás: : Vj-126-005/2009 számú ügyirat 2. melléklete

22. Ezen kép azonban tovább árnyalható. Egyrészt bérnyártás tekintetében a kiskereskedelmi saját márkát gyártatók (tehát a megbízók) más gyártóval szerződhetnek újra (amira több példa is van), másrészt a piacvezető Friesland időközben szintén belépett a bérnyártás üzletébe (a Spar S-budget rudit ez a cég gyártja), harmadrészt a Túró Rudi gyártás kapcsán érvényesülő belépési korlátok nem kifejezetten nagyok (speciális gépsor 100-300 millió forint befektetéssel, kb. 6 hónapos idő alatt kiépíthető), negyedrészt pedig a Túró Rudi gyártásának piacán jelentős a kihasználatlan termelési kapacitás (ahogy a 3. táblázat mutatja, a piac egészét tekintve kihasználatlan a kapacitás hozzávetőleg fele).

3. táblázat: a Túró Rudi gyártás teljes és szabad kapacitásai Magyarországon (2008)

Vállalkozás	Teljes kapacitás	Ebből 2008-ban kihasználatlan	A teljes piac kapacitásából kihasználatlan
Friesland Zrt. (Mátészalka)	10000		
Danone Kft. (Márcali)	4500		
Sole-Mízo Zrt. (Szeged)	1800		
Iwinex Kft. (Sükösd)	1800		
Turbon Kft. (Veszprém)	1000	(feltevés) 0%	(feltevés) 0%
Összesen (nem teljes)	19100		

Forrás: Vj-126-003/2009. számú ügyirat 1. számú melléklete. A veszprémi kapacitással rendelkező Turbon Kft. esetében a GVH nem rendelkezett adatokkal, ezért azt (a kérelmező szempontjából konzervatív módon) teljes mértékben kihasználatlanak tételezte fel. A kihasználatlan kapacitás aránya ezzel együtt is rendkívül magas.

23. A teljes hazai Túró Rudi gyártási kapacitás hozzávetőleg 20 ezer tonna, melynek meglehetősen nagy hányada volt kihasználatlan az elmúlt évben. [Üzleti titkot tartalmazó rész.] Az összefonódás után a teljes piaci kapacitás elegendően nagy hányada, mely 2008-ban egészében kihasználatlan maradt, tartozik a felektől független piaci szereplőkhöz.

24. A fentieket figyelembe véve, a Versenytanács álláspontja szerint az összefonódás következtében számottevő káros horizontális hatások fellépése nem valószínűsíthető.

25. A Versenytanács álláspontja szerint az összefonódás nem jár együtt vertikális és portfólió hatással, továbbá káros konglomerátumhatással sem.

26. Mindezekre tekintettel a Versenytanács a Tpv. 77. § (1) bekezdés a) pontja szerinti határozatában – a Tpv. 71.§ (2) bekezdés alapján előterjesztett vizsgálói jelentésben foglalt indítvánnyal egyezően – az összefonódást engedélyezi.

VI.

Eljárási kérdések

27. A GVH hatásköre a Tpv. 45. §-án, illetékessége a Tpv. 46. §-án alapul. E rendelkezések értelmében a GVH kizárólagos hatáskörrel rendelkezik minden olyan

versenyfelügyeleti ügyben, amely nem tartozik bíróság hatáskörébe (Tpvt. 86. §), illetékessége pedig az ország egész területére kiterjed.

28. A Versenytanács jelen eljárásában a Közleményben foglaltak alapján alkalmazta a Tpvt. 63. § (3) bekezdés ac) pontját, amely szerint a határozatot 45 napon belül kell meghozni, amennyiben az engedély a Tpvt. 30. § (2) bekezdése alapján nyilvánvalóan nem tagadható meg. Az ügyintézési határidő leteltének napja 2009. december 30.

29. A kérelmező a Tpvt. 62. § (1) bekezdésében foglaltak szerinti négymillió forintos eljárási díjat leróta (2009. október 28.), így a továbbiakban az eljárási díj megfizetéséről a jelen határozat nem rendelkezik.

30. A Versenytanács határozatát – a Tpvt. 73. § (1) bekezdésének alkalmazásával – tárgyaláson kívül hozta meg.

31. Az ügyfeleket megillető jogorvoslati jog a Tpvt. 83. § (1) és (2) bekezdésein alapul.

Budapest, 2009. december 16.

dr. Dobos Gergely sk.
előadó eljáró versenytanács tag

dr. Gadó Gábor sk.
eljáró versenytanács tag

dr. Szántó Tibor sk.
eljáró versenytanács tag